

Організаційні та теоретико-методологічні проблеми укладання нового багатотомного словника сучасної сербської мови (НРМС)

Збірник наукових праць «Лексикографічний бюлетень», 2023, 32

УДК 811.163.41'374

ДРАГІЧЕВИЧ Райна, доктор філології, професор, професор філологічного факультету Белградського університету, Університет в Белграді, Белград, Сербія

e-mail: rajnad@yahoo.com

0000-0001-7833-1027

Рубрика: Лексикологія, фразеологія та лексикографія: теорія та практика
Мова статті: українська

Анотація

З цієї статті читачі довідаються про проєкт укладання нового багатотомного словника сучасної сербської мови Матиці сербської. У першій частині тексту подано короткий огляд словників, виданих цією установою, й обґрунтовано потребу в укладенні нового словника сучасної сербської мови, в якому було б описано лексику другої половини ХХ – перших десятиліть ХХІ ст. (НРМС). Хоча спершу передбачалося, що НРМС буде продовженням шеститомного Словника сербськохорватської літературної мови Матиці сербської (РМС), який описує лексику першої половини ХХ ст., виявилось, що НРМС буде більшою чи меншою мірою відрізнятися від попереднього словника як за макро-, так і за мікроструктурою. У статті подано деякі з таких відмінностей й пояснено їхні причини. Вагоміша мета цієї статті полягала в обговоренні проблем різних етапів укладання одномовних словників, з якими стикаються лексикографи, створюючи словник будь-якої мови. Починаємо їх виклад з організаційно-технічних проблем і завершуємо складними теоретичними питаннями, розв'язання яких шукають у лексикології і які суттєво впливають на прийняття лексикографічних рішень у словниках.

Ключові слова: одномовні словники, лексикографія, лексикологія, сербська мова.

Література

Ахманова 1957: О. С. Ахманова, *Очерки по общей и русской лексикологии*, Москва: Учпедгиз.

Барбатесковић 2018: Ана Барбатесковић: „Електронски речници”, *Српска лексикографија од Вука до данас. Сербска лексикографија от Вука до современности*, каталог изложбе; ког wystавки, уредници Милосав Тешић, Рајна Драгићевић, Ненад Ивановић, Београд, 2018: САНУ, Галерија науке и технике – Савез славистичких друштва Србије, 369–387.

Вукомановић 1987: Slavko Vukomanović, *Jezik, Društvo, Nacija*, Beograd: Jugoslovenska revija.

Драгићевић 2010: Рајна Драгићевић, *Лексикологија српског језика*, друго издање, Београд: Завод за уџбенике.

Драгићевић 2018: Рајна Драгићевић: „Ка структури корпуса за нови Вишетомник савременог српског језика Матице српске”, *Српски језик – статус, систем, употреба. Зборник у част проф. Милошу Ковачевићу*, уредници Јелена Петковић и Владимир Поломац, Крагујевац: Филолошко-уметнички факултет, 195–205.

Драгићевич 2019: Райна Драгићевич: „Розвиток сербської одномовної лексикографії”, *Українська мова* 2 (70), 76–94.

Драгићевић 2022: Рајна Драгићевић: „Значењска структура деривата”, *Актуелна питања лексикологије и лексикографије српског језика*, главни и одговорни уредник Емир Кустурица, уредник едиције Милош Ковачевић, Андрићград 2022: Андрићев институт, 9–29.

Жайворонок (2012, 2 вид. 2016): В. В. Жайворонок (ред.) *Словник української мови*, Київ: Видавничий центр «Просвіта».

Ивановић 2014: Ненад Ивановић: „Лексикографски метајезик у Речнику САНУ”, *Савремена српска лексикографија у теорији и пракси*, колективна монографија, ур. Рајна Драгићевић, Београд: Филолошки факултет Универзитета у Београду, 195–233.

Ивић 1997: Милка Ивић, „Проблем норме у књижевном језику”, у: *О Вуковом и вуковском језику*, Београд: XX век, 145–158.

Ковачевић 2017: Милош Ковачевић, „Српски књижевни језик и језик књижевности”, у: *Српски језик под лупом науке*, Београд: Завод за уџбенике, 45–71.

Лукашанец 2019: *Глобалізацыя і славянскае словаўтварэнне: XVI Міжнародны з’езд славістаў (Бялград, 19–27. 08. 2018) : Тэматычны блок / Нацыянальная акадэмія навук Беларусі. Інстытут мовазнаўства імя Якуба Коласа. Беларускі камітэт славістаў. Камісія па славянскім словаўтварэнні пры Міжнародным камітэце славістаў. – Мінск : Права і эканоміка.*

Прћић 2018: Tvrtko Prčić, *Ka savremenim srpskim rečnicima*, Novi Sad: Filozofski fakultet.

Радева 2017: Василка Радева, *Българска лексикология и лексикография*, София: Изток-Запад.

Станојчић и Поповић 2005: Живојин Станојчић и Љубомир Поповић, *Граматика српског језика*, десето издање, Београд: Завод за уџбенике и наставна средства.

Ћорић 2010: Божо Ћорић: „Универбизација у српском језику на фону хомонимије”, *Новые явления в славянском словообразовании, система и функционирование* (доклады XI Международной научной конференции Комиссии по славянскому словообразованию при Международном комитете славистов), под ред. Е. В. Петрухиной, Москва, 2010: Издательство Московского университета, 326–337.

Цвијовић 2023: Драгана Цвијовић, *Збирне именице у савременом српском језику (лексичко-граматичка и лексичко-семантичка анализа)*, Београд: Институт за српски језик САНУ.

Kowalski 2021: *Słowotwórstwo w przestrzeni komunikacyjnej*, pod redakcją Pawła Kowalskiego, Warszawa: Instytut Slawistyki Polskiej Akademii Nauk.

Ološtiak 2022: *Slovanská slovotvorba: synhrónia, inovácie, neologizácia*, Prešovská univerzita, 21. међународна конференција Комисије за творбу речи Међународног комитета слависта, Прешов (Словачка), 7–9. IX 2021, *Slovanská slovotvorba: synhrónia, inovácie, neologizácia. Slavic Word-formation. Synchrony, Innovations, Neologization*, editori Martin Ološtiak, L'udmila Liptáková, Klaudia Bednárová-Gibová, Prešov: Prešovská univerziteteta.